

PSYCHOLOGIE DER VOLKEREN

8 januari 1968

Goedenavond, Vrienden,

U weet, we zijn niet alwetend of onfeilbaar terwijl we deze wijsheid bespreken, en dat geldt ook voor mij. Wanneer u dit onderwerp te horen krijgt, dan is het de bedoeling dat u er zelf over nadent. Probeer u zover dat gaat uw eigen mening te vormen en wanneer u vragen, commentaren, opmerkingen hebt, dan zal ik daarop graag ingaan na de pauze. In de eerste plaats graag op de vragen die passen bij de inleiding.

Wanneer we willen spreken over de psychologie der volkeren moeten we het eerst even een klein beetje omschrijven, want elk mens heeft zijn eigen karakter, heeft zijn eigen psychologie als het ware zijn eigen inslag, zijn aard en zijn reactie. Deze reactie wordt bepaald door de omgeving en de omgeving wordt voor een groot gedeelte weer bepaald door een maatschappelijke structuur. Een maatschappelijke structuur groeit en in de groei van deze maatschappelijke vorm ontstaat langzaam maar zeker een reeks van waarderingen. Deze waarderingen worden als een soort grondwaarden, als een verdienste aan de mens voor gehouden en hij gaat proberen eraan te beantwoorden. Het resultaat is dat men op den duur niet beter weet; er ontstaat een soort automatisme dat bijna erfelijk genoemd kan worden, omdat juist daarin de vorige geslachten een zeer grote rol spelen.

Nu zult u begrijpen dat wanneer ik de psychologie der volkeren tracht te ontleden, ik dat zeker niet kan doen met een idee van 'Nou, zo is het eens geweest', want elke keer weer verandert het. Je kunt zeggen dat de psychologische structuur van een volk, van een gemeenschap zich per vijf generaties wijzigt. Het is gemiddeld 150 jaar waarna een sterke variatie op het voorgaande verwacht kan worden.

Dat noemen we dan de periode van innerlijk oproer, van persoonlijk verzet in zo'n volk, dat meestal volgt op een periode van sociaal verzet en daardoor verandering van waarde en condities. Want als eenmaal de waarden en condities waaraan een maatschappij haar eigen wezen pleegt te kennen, gaan veranderen dan ontstaat er een zekere stuurloosheid. In deze stuurloosheid is een nieuwe oriëntatie noodzakelijk.

Nu wordt langzaam maar zeker de revolutie, die dan meestal twee tot drie generaties aan de gang is, ontleed doordat de mens daaruit nieuwe idealen en nieuwe denkwijzen haalt. Het is b.v. typerend dat Nederland altijd een orthodox volk is geweest. Die orthodoxie is begrijpelijk; Nederland heeft in de reformatie een langdurige strijd gehad. Men werd er toe gedwongen om zijn eigen denken en zijn eigen gedrag te perfectioneren, omdat dat het enige wapen was tegen een wereld die deze reformatie aan zou tasten.

Dat perfectionisme zit er trouwens bij vele Nederlanders nog in, zij het meer in gemeenschapszin dan persoonlijk helaas. Maar nu gaat het Nederlandse volk groeien, het wordt overheersd, het bevrijdt zich weer en het krijgt een steeds sterker nationaal karakter. Dat nationaal karakter is oorspronkelijk ontstaan door godsdienstgeschillen. Het is in feite de reformatie boven de grote rivieren die aansprakelijk is geweest voor de nationale gevoelens van Nederland.

En wanneer je dan nog iets verder gaat, dan kun je zeggen: De Oranjes waren in de ogen van het volk eens de vertegenwoordigers van een geestesvrijheid. Het is duidelijk dat de koningsgezindheid - het symbool van geestelijke vrijheid, van rechtvaardigheid - daar een zeer lange tijd uit voort blijft vloeien.

De revoluties die dan komen brengen allereerst tot stand de omvorming van mentaliteit die we in het begin van 1900 vinden. Het is een mentaliteit waarbij voor het eerst eigenlijk de

bestaande verhoudingen gecorrigeerd worden aan de hand van ideële verhoudingen. Voor die tijd is de godsdienst geweest een kwestie van "Zo-is-het", maar nu komt de vraag: "Is 't zo"? Het ontstaan van vrijdenkers bv. in die periode heeft zeer zeker een gistingseffect te weeg gebracht op de rest van de maatschappij. Daardoor was ook het sociale vrijdenken mogelijk geworden en daardoor werd ook in de kerkelijke kringen een zekere sociale revolutie noodzakelijk. De opbouw van die revolutie brengt dan de verzetsgeest. Die verzetsgeest hebt u nog in de laatste oorlog kunnen zien. Een strijd in volkomen solidariteit. Maar over de crisis en alles weg zie je dan in Nederland de zaak langzaam veranderen. Het ideaal dat eens als een vrij denkbeeld werd gezien, sociaal en rechtvaardigheid, kan verwezenlijkt worden. Vooral na de tweede wereldoorlog. Bij de verwezenlijking van het ideaal blijft er dan niets meer over. Er moet iets anders zijn. De Nederlander wil perfectie. Hij voelt dat hij beter moet zijn, perfecter moet zijn dan een ander omdat hij alleen zó zijn eigen geaardheid kan handhaven tegenover anderen.

Het eindresultaat is duidelijk. We zitten op het ogenblik in die revolutionaire fase en als je op het ogenblik Nederland in zijn psychologie moet gaan bezien, dan zeg je: de grote onvrede door een gebrek aan uitdaging brengt een verdeeldheid van reacties. En Nederland is op het ogenblik bijna schizofreen. Het klinkt niet erg vriendelijk misschien ofschoon de grote partijen daar al wel eens uitingen van geven. Die zijn zo rechts en links tegelijk dat je niet meer weet waar links, rechts of het midden is.

Maar als ik nu Nederland vandaag aan de dag moet karakteriseren, dan zeg ik: ongeacht de ouderen die nog een zekere behoudzucht hebben, is er een alles overrompelende neiging tot progressiviteit die echter zeer perfectionistisch reageert; niet idealistisch, zoals men zou denken, maar perfectionistisch. Het eigenaardige bij dit alles is dat men tracht om daaruit munt te slaan. In Nederland kan iets alleen worden uitgedrukt (neemt u me niet kwalijk dat ik het zeg) in geldbedragen, in gebouwen, in aantallen. Daardoor is het Nederland van vandaag te zien als een klein volk dat in zijn verdeeldheid door pressiegroepen buitengewoon geleid wordt.

Het gedrag van Nederland als geheel, kan wat irrationeel worden genoemd. Het belangrijke element, het ideaal dat eigenlijk, bij iedereen zit, is wel een rechtvaardige vrijheid voor iedereen. Dat men daardoor die vrijheid juist doodt, beseft men niet. Door deze tegenstrijdigheid zal het Nederlandse volk - psychologisch gezien - gedwongen worden tot een interne tweekamp, die in dit volk een grote verdeeldheid en misschien zelfs broederstrijd veroorzaakt (gelukkig dat het Hollanders zijn, die vechten liever met woorden).

Uiteindelijk moet daar uitkomen een idealisme dat niet meer perfectionistisch maar praktisch is, waarbij het 'ik' een maximum aan belangrijkheid wordt toegekend, wat op dit moment nog niet het geval is. Maar de belangrijkheid van het ego dient zich in het volksgeweten al aan. Deze persoonlijke belangrijkheid zal het karakter bepalen voor de komende tachtig tot negentig jaar zeker. Wanneer je op grond daarvan wilt zeggen, "wat is Nederland voorlopig", dan zou ik zeggen: na het overwinnen van zijn eigen onzekerheden, een geweten voor een wereld die het begrip 'vrijheid' niet meer kent, en gelijktijdig een hervorming van afhankelijkheidsverhoudingen in de staat en ten opzichte van de staat, die voor zeer vele jongere volkeren wel eens een voorbeeld zou kunnen worden.

Ik geef u deze ontleding als een voorbeeld van wat je zou kunnen doen. U begrijpt, ik kan niet voor elk land historisch worden. Trouwens historisch en hysterisch verschilt tegenwoordig zo weinig, dat het heel moeilijk is, om hier nog een onderscheid te maken.

Wanneer we de psychologie der volkeren bekijken, dan geloof ik dat het belangrijk is wanneer we eerst de grote kampioenen nemen van deze tijd.

Daar hebben we **AMERIKA**. Amerika is een smeltkroes - dat weet iedereen - maar dat die smeltkroes een eigen regering heeft voortgebracht wordt door zeer weinigen beseft. De vermenging van volkeren is daar veel sterker geweest dan in andere landen. Dit betekent dat ook vooroordelen daarin veel sterker zullen heersen dan in vele andere landen. Het was een

groot land, een pioniersland. Hierdoor was persoonlijke moed een eerste voorwaarde voor het bestaan. Het resultaat is dat lichamelijke conditie, persoonlijke moed en (wat wij misschien brutaliteit zouden noemen) een zeer grote rol spelen in het denken.

Het was een gewelddadig land omdat het eigenlijk in zijn ontwikkeling praktisch genocide heeft gepleegd op de Indianen. Het was een land dat innerlijk verdeeld was over slavernij, omdat men de idee van slavernij niet kon dulden. Let wel de praktijk wordt nog steeds geduld, alleen is de vorm anders; het zijn tegenwoordig contractarbeiders en die hebben het redelijk goed, maar toch nog niet zo goed als je zou willen, Als ze dat niet hebben (dat contract) dan worden ze werkeloos en dan hebben ze het ook wel goed, maar niet zo goed als zij het zouden willen, dat is nog veel gevaarlijker.

Neem dit Amerika van vandaag aan de dag en je komt tot de conclusie: We hebben te maken met een centraal gebied waarin de echte pioniersmentaliteit, dat wil zeggen een grote hardheid, een zekere mate van egoïsme zodra eigen streven en denken in het geding komt, en daarnaast een zekere edelmoedigheid ten aanzien van de hulpbehoevende vreemdeling - niet de hulpbehoevende in eigen kring dus - wel een hoofdrol speelt.

De oostkust, sterker beïnvloed door verschillende golven van immigratie, heeft daarbij wat vrijere denkelementen en we zouden kunnen zeggen dat de oostkust in de eerste plaats sociaal reageert. Wanneer wij denken aan socialistische opvattingen dan moeten we in het Oosten zijn en niet in het Westen. Gaan we naar het verre Westen toe, Californië dan vinden we daar een invloed van degenen die gevlucht, zijn voor alles. Dat zijn de mensen die helemaal vrij wilden zijn, eigen denken wilden hebben, die vrij wilden zijn van belemmeringen. Deze mensen hebben daar een eigen karakter geschapen waarin een zekere levendigheid, maar bovenal eigenlijk de persoonlijke uiting ook de religieus persoonlijke uiting een hoofdrol spelen. De vrijheidsliefde is in al de drie gebieden aanwezig, maar in alle drie op een andere wijze. De behoefte zichzelf te uiten als bijzonder, speelt in alle drie der gebieden een grote rol; in het Oosten is het het geldreservaat, in het midden is dit hoofdzakelijk de aanvaarding door de burens plus persoonlijke kracht (sportprestatie e.d.) en in het Westen, hebben we te maken met een groep die in de eerste plaats bizarheid van eigen gedrag vooropstelt als belangrijk. We hebben hier te maken, met mensen die in feite hun eigen regels proberen te maken. Vandaar overigens dat het verkeer in Los Angeles enz. zo eigenaardig verloopt vaak.

Dit gehele Amerika kan worden gezien als een zeer idealistisch denkende staat, die echter zoals menige religie, geneigd is eigen principes vooral op anderen toe te passen. Eindresultaat: een staat die agressief is omdat zij haar eigen zwakheden niet durft tonen, maar die in deze agressiviteit tevens een buitengewone gulheid ten toon spreidt.

Voor de Verenigde Staten kan worden gezegd dat wanneer deze mentaliteit in de huidige periode van verandering - die voor de V.S. een jaar of tien aan de gang is, denk ik - een meer sociaal geweten begint te ontwikkelen en een lange tijd een stabiliserende macht zal kunnen zijn omdat de behoefte macht uit te drukken, eigen kracht te tonen zeker blijft voortbestaan, maar daarbij steeds een groter sociaal besef en een grotere verdraagzaamheid komen.

Die verdraagzaamheid kunnen we overigens in de V.S. pas verwachten over een jaar of veertien, vijftien als een meer uiterlijk kenteken. Voor die tijd is het nog 'wolf eet wolf', maar dat is wel voor een deel het gevolg van de maatschappelijke structuur, die zich nu eenmaal niet zo snel kan veranderen als de mentaliteit van een volk.

Dan **RUSLAND**. Menigeen kan zich niet denken dat Russen gelukkig zijn onder een communistisch regime. Hier moet ik ook weer een paar opmerkingen maken. Vergeet u een ding niet: in de tijd dat uw voorvaders zich al vrij hadden gevochten, dat de steden konden lachen om de stadhouders en dat het volk zelf het heft in handen had, was ongeveer 93% van de bevolking van Rusland op een of andere manier gebonden. Zij waren horigen, zij waren verplicht aan feodale heren of zij waren in een legerbetrekking zodanig vastgelegd (vooral in

bepaalde grensgebieden) zodat niet kan worden gesproken van een vrij persoonlijk denken en leven.

Hierbij heerste de godsdienst zeer sterk en waren vooroordelen eveneens zeer sterk, zoals dat in wat primitieve gemeenten nu eenmaal altijd het geval is. De revolutie, die u op het ogenblik langzaam maar zeker in zijn uiteindelijke vorm ziet komen, is eigenlijk begonnen rond 1790. Rond de tijd reeds voor Napoleon naar Rusland ging de tijd waarin men ging zoeken naar een beter recht van leven en bestaan. Dit heeft geduurd tot ongeveer 1840. Daarna is er een rustperiode gekomen.

In deze rustperiode is de algemene ontwikkeling overgeslagen ook naar hogere standen. We krijgen te maken met idealistische schrijvers en denkers. Het ideaal, dat de mens als vrij wil zien en als een belangrijk individu - los van zijn functie - bestaat pas dan. Humanitair denken, in Rusland, is eigenlijk pas goed in de negentiende eeuw ontstaan.

De revolutie die plaats vindt tijdens de eerste wereldoorlog is hierbij niet veel anders dan een geweldadige uitbarsting waarbij de behoefte aan een vernieuwing tot uitdrukking wordt gebracht. Let wel: het grootste gedeelte van deze mensen zijn eigenlijk nog in hun mentaliteit slaven en niet alleen in hun ras. Zij willen volgen, zij willen geleid worden en zij zijn bijzonder gesteld op een zeker eerbetoen. Dat heeft niet alleen de hele goeden van de partij beïnvloed, maar dat heeft vooral ook de vorming van een nieuwe bovenlaag tot stand gebracht.

Die bovenlaag bestaat reeds in 1930. Nu zien we het volgende: eerst wanneer een intellectuele bovenlaag ontstaat, die niet meer alleen aan stand en geboorte gebonden is (dat is ondertussen gebeurd) kan Rusland reëel gaan denken. Dit volk is sociaal bewogen. Het is misschien hier en daar nog primitief en wreed in sommige opzichten, maar het leeft zich toe naar een gevoel van aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid. Hierbij moet u niet vergeten dat de partij en vooral het pragmatisch marxisme, een zeer godsdienstige rol zijn gaan vervullen in die samenleving.

Rusland vandaag staat aan het begin van een nieuwe omwenteling. Die omwenteling is de omwenteling van de gewone burger, die zijn persoonlijke rechten nu eerst langzaam gaat nemen. De partij verandert van aanzien en zij krijgt meer en meer van een albeheersend lichaam de functie van een registrerend lichaam. Wij kunnen zeggen dat Rusland in de komende tijd - ongeacht de politieke strijd waarbij natuurlijk geschillen moeten worden geforceerd altijd - zich meer en meer op het Westen richt omdat het door zijn eigen productiviteit in staat is het gemiddeld levensniveau naar boven te brengen. Het resultaat van dit is alles is een Rusland dat in de komende jaren meer en meer westers gaat denken, meer en meer open komt te staan voor het geheel van Europa en met een enigszins kolonialistische mentaliteit die dergelijke staten altijd vertonen.

Ook Nederland heeft die periode gehad en Amerika heeft ze ook eigenlijk nog, zal men kunnen zeggen dat, ofschoon men invloed zoekt te gewinnen en een economisch systeem uit te denken waardoor men andere staten en gebieden kan binden, de vrijheid in Rusland groter wordt en dat Rusland in zijn tolerantie aanmerkelijk groter zal zijn en worden dan in het verleden.

De Russische mens zal meer en meer begrip krijgen voor anderen, omdat hij zich eindelijk bewust wordt van een wereld die ligt buiten de grenzen van het eigen rijk. Rusland gaat een tachtig tot negentig jaren van zeer goede en snelle economische ontwikkelingen tegemoet. Maar dit zal ongetwijfeld gepaard gaan met volksrevoluties en staatsgrepen omdat de machthebbers, die eenmaal een bepaald systeem hebben, daarvan niet af kunnen en durven wijken en alle wijzigingen dus via geweld tot stand worden gebracht.

Het is zeer waarschijnlijk dat de behoefte aan een figuur die je vereren kunt, zoals eens de tsaar, ook in de nabije toekomst weer een enkele figuur op de voorgrond brengt, die dictator zal zijn. Maar geen dictator zal zijn als bv. Stalin, maar een dictator die in de eerste plaats optreedt als coördinator en op den duur een eigen beschavings- en ontwikkelingsstempel gaat zetten op de nieuw geschapen intelligentia en middenklasse, waardoor (naar ik meen) binnen

twintig jaren Rusland eindelijk in staat zal zijn zonder minderwaardigheidsgevoelens de westelijke wereld te zien. Want gevoelens van minderwaardigheid, angst voor eigen onvolkomenheden en ook onbegrip voor eigen grote potentialen, spelen in de mentaliteit van het Russische volk als geheel op het ogenblik nog een overwegende rol.

Een derde belangrijke invloed in de wereld is **ROOD-CHINA**. Dat rode China is niet zo een, twee, drie te schetsen. U denkt dat het een communistische staat is. Ik geloof eerder dat het een staat is, die het marxisme gebruikt als dekmantel voor een regeringssysteem. Maar we zouden daarover van mening kunnen verschillen. We hebben hier te maken met de filosofen, de filosofendichters zou ik haast zeggen. We hebben te maken met de ambtenaren, we hebben te maken met de massa en we hebben te maken met studenten.

Nu moet u niet vergeten dat in China een student, ook al in de tijd van de keizers zelfs voor de Mantsju-dinastie, de mogelijkheid had om via examens zich op te werken. Kennis is in China veel belangrijker dan in het Westen. Het gaat niet alleen om wat je presteert, het gaat er ook om wat je in jezelf draagt. Deze kennis moet ergens geuit worden. Men heeft een brevet nodig. Dit brevet speelt op het ogenblik een grote rol in allerhand industrieën, maar ook evengoed op scholen, zoals u misschien weet. De behoefte aan het brevet en aan de rang brengt ook een erkenning ervan met zich mee, zodat wij in China te maken hebben met de behoefte, de werkelijke behoefte aan een zeer uitgebreide hiërarchische gerangschikte structuur, waarin ieder zijn eigen plaats heeft.

De oude filosofen zijn officieel verworpen en de oude godsdiensten huisaltaren zijn afgebroken, maar het voorgeslacht en de geschiedenis zijn zo lang deel geweest van het Chinese denken, dat China zichzelf nog steeds beschouwt als het rijk van het Midden en onbewust speelt dit in allerhand reacties tegenover de buitenwereld een grote rol. Het volk van China is niet zo driftig en strijdlustig als het u misschien wordt voorgetoverd. Dat zijn alleen degenen die een dergelijk betogen beschouwen als een examen waardoor ze hun plaats in de hiërarchie kunnen verbeteren. Integendeel, er ligt in toenemende mate nadruk op het verwerven van een eigen plaats en een eigen status.

En de oude verenigingen van bedelaars en kooplieden en zelfs rovers, de Tong's, zijn langzaam maar zeker vervangen door politieke verenigingen. Zoals eens, gaan ook deze om een zekere suprematie vaak met elkaar strijden. In China is er geen verzet tegen het communisme, onthoudt u dat goed, er is een behoefte om rang te hebben, om betekenis te hebben binnen een geordende maatschappij. Wie dat niet kan vinden, doet zoals eens zijn voorouders. En die voorouders, wanneer zij hun gezicht hadden verloren, hun fortuin hadden verloren, werden rovers. Van rovers - zij het misschien dan meer op politiek terrein - vechtende generaals zullen we in de komende tijd veel horen.

In China is een interne strijd aan de gang, die helemaal geen politieke oogmerken heeft, al lijkt het zo. Het gaat eenvoudig om status, het gaat om macht. Het intrigeren, dat eens aan het hof van de keizer plaats vond, vindt nu in de hoogste kringen eveneens plaats. Mao heeft hierbij het geluk dat hij (door zijn ouderdom en zijn onvermogen om nog zelf volledig te ageren) als symbool wordt gehandhaafd, een soort Dalai Lama van het Chinese communisme. Maar alles bij elkaar kunnen we zeggen: dit volk heeft begrepen dat productie en productiviteit gelijk komt aan status. Het volk is altijd gewend geweest aan rampen. Het kan deze gemakkelijk verdragen. Het heeft een groot aanpassingsvermogen; het heeft verder een zeer groot voorstellingsvermogen. Een Chinees lijkt misschien nuchter, maar hij denkt uiteindelijk dan toch wel weer in termen van een sprookje van een overlevering, van papieren tijgers, van draken in mensengedaante en al dat andere. Deze woorden, deze symbolen spelen zelfs in de moderne propaganda een rol.

Conclusie voor de psychologie van China moeten we aannemen dat erkenning het meest belangrijke is. Daar - politiek gezien - die erkenning niet wenselijk is voor andere landen, eigenlijk zelfs niet voor Rusland als een volwaardig partner - Rusland moet eigenlijk zijn eigen

minderwaardigheidscomplex nog compenseren door zijn dominerende rol in de communistische wereld - zal dit China in toenemende mate agressief zijn. Deze agressie zal zich economisch uiten door pogingen om over te gaan tot export van goedkope en redelijk goede artikelen. Daarnaast de behoefte om de invloedssfeer in Azië te vergroten. Iets dat op het ogenblik niet zo sterk gebeurt als u misschien denkt.

Wanneer u hoort over Vietnam en Laos en Cambodja, dan denkt u dat het daar in de eerste plaats gaat om landwinnen van de Chinezen. Dat is helemaal niet waar. Hun optreden daar is eigenlijk het gevolg van een beantwoording aan wat de plaatselijke communistische groepen van hen verwachten. Zij kunnen niet helemaal falen omdat ze dan hun gezicht zouden verliezen. Het grootste gedeelte van de communistische acties in Zuid-Azië is eigenlijk het gevolg van de oude imperialistische dromen die de tsaren al hadden (dat is dus Russisch, maar goed, dit ter zijde).

Van dit China moeten we in de komende jaren verwachten: toenemende interne strijd. Door deze verdeeldheid dit zoeken naar een hiërarchische vorm waar iedereen weer vertrouwen in kan hebben, zal het ongeveer een vijftig jaar duren voordat Rood-China in de wereldpolitiek werkelijk en volledig mee gaat tellen. Het heeft voor die tijd waarschijnlijk verschillende oorlogen gevoerd, maar het zal deze in feite verliezen. Er is zelfs een mogelijkheid bij dat een strijd met Rusland een beetje ongelukkig uitloopt.

En hier zit dan weer een volgend paard op het vinkentouw dat geen behoefte heeft om zijn eigen waardigheid aan de wereld te tonen en ook niet, zoals Rusland, de behoefte heeft om te laten zien dat men meetelt, dat men meer is dan alleen maar een volk van boeren en dwazen en evenmin als bv. weer de V.S. wil laten zien dat men voor de vrijheid staat, dat men alles aandurft, dat men alles kan, dat men als het ware sterk is en sportief tegelijk. Wat ze wat dat betreft met het goud doen overigens in Fort Knocks is ook nog een vraag, maar dat komt aan het eind van het jaar pas voor u aan bod.

In ieder geval degenen die in Azië veel gevaarlijker is dan de meesten van u beseffen is **JAPAN**. Japan is betrekkelijk snel binnen getrokken in de westerse wereld. Nadat de kanonneerboten de vaste ordening die er was hadden doorbroken, is Japan zich zeer sterk gaan richten op het Westen. Het heeft geïmiteerd en op het ogenblik produceert het.

Van Japan kan verder worden gezegd dat het door zijn grote bevolking en zijn grote moeilijkheden ten aanzien van grondstoffen, van landbouw en andere wijze van voedselwinning veel inventiever zal zijn dan andere landen. Maar het heeft behoefte aan gebied, bv. Sachalin. Sachalin is een van de gebieden waarop men het oog reeds heeft laten vallen en zo zijn er verschillende andere van die dingen..

Van Japan hoeft u geen aanvalsoorlog te verwachten. Men is geslagen en dat de goddelijke keizer van zijn goddelijk voetstuk heeft moeten klauteren, heeft een veel grotere verandering teweeg gebracht dan u dacht. De keizer was het symbool ook van de krijgsmansmentaliteit. Deze is voor een zeer groot deel omgezet in, wat ik wil noemen, koopmansmentaliteit. Een verwantschap met Holland, dus.

Deze koopmansmentaliteit weet, dat men om verder te komen steeds beter zal moeten zijn, steeds meer zal moeten doen. En dat men daartoe ook het gehele volk steeds beter zal moeten opvoeden, steeds meer middelen zal moeten geven. Dit kan alleen door een voortdurende vergroting eerst van economische invloed op de wereld, maar daarnaast (en dat mag u niet onderschatten) van geestelijke invloed op de wereld.

Japan dat in zichzelf de laatste vijfendertig jaar zelfs allerhand grote schokken heeft gehad, verkeert op het ogenblik nog een klein tikje in een shock-toestand. Een groot gedeelte van de processen zijn nog automatisch, maar degenen die zich bewust worden weer van hun eigen wezen en denken, willen hun grootheid bewijzen door de wereldmarkt te veroveren en daarnaast Azië toch - zij het nu economisch in plaats van politiek - te gaan domineren. Hierdoor zal Japan in de komende 25 à 30 jaar een zeer belangrijke rol spelen waarbij het waarschijnlijk meer links georiënteerd is dan het Westen prettig vindt, en het zal daarna zich ontplooiën tot een land dat vooral - waar het gaat om de beheersing van de bodem van de

zee, winnen van voedsel uit de oceaan en kracht uit de oceanen en het vervaardigen van technische en verfijnd technische apparatuur - zich voor de hele wereld onmisbaar maakt. Het zal hierdoor in alle landen een zekere voet aan de grond krijgen en daarmee overal zeggingschap bezitten.

U moet er niet zo gek over denken. Toyota en Iogaki en (hoe heten ze allemaal?) de Matsuru zijn op het ogenblik eigenlijk al net zo belangrijk als Philips-Nederland, al weet u het misschien niet. Japan is een volk dat geknakt is in zijn zelfvertrouwen, omdat de opbouw, de geestelijke opbouw werd vernietigd. Het is zich aan het herstellen en het zoekt daarbij vooral een bewijs van eigen waardigheid. De gedachte van Bushido is nog niet dood. Dit bewijs van eigen waarheid en waardigheid, juistheid en kracht zal zich ongetwijfeld in de komende 120 tot 130 jaren zeer sterk uit werken. En ik neem aan dat een China dat weer zoekt naar een vaste samenhang en opbouw, juist in dit opzicht vanuit Japan veel zal leren. En samenwerking over 100 tot 120 jaar tussen Japan en China is bijna onvermijdelijk.

Ja, daar heb ik eigenlijk de grote partners zo'n beetje gehad. Nu moet ik maar groepen gaan nemen.

Dan denken we in de eerste plaats aan **FRANKRIJK** natuurlijk. De Fransman wordt door u waarschijnlijk gezien als een tikkeltje wuft. Geloof u mij, de doorsneefransman is burgerlijker dan de doorsnee Hollander. Het is moeilijk om het u voor te stellen maar het is waar. De Fransman heeft zeer weinig vertrouwen in sociale zorgen, heel veel vertrouwen in zijn eigen gewicht en persoonlijkheid. Hij zal hierdoor niet in staat zijn om een functionerende, sociale gemeenschap op te gaan bouwen en dat is op het ogenblik nodig, want in vele opzichten faalt Frankrijk dus zowel ten aanzien van zijn industriële ontwikkeling als ook zijn landbouw en veeteelt. Het resultaat zal zijn dat Frankrijk dat nu al ergens aan een zeker minderwaardigheidsbesef laboreert, in zeer sterke mate zal trachten om eigen beschaving en bezit (denkt u aan de revolutietijd, toen speelde dat ook al zo'n grote rol) te gebruiken als een wapen tegen de wereld die de eigen belangrijkheid en grootheid niet wil erkennen. Hierbij is het opvlammende temperament dat we van de Fransman kennen

U weet, twee Nederlanders praten en het klinkt als een samenzang in kerkelijk verband; twee Belgen praten en het lijkt of dat ze elkaar een grap vertellen; ze hebben het alleen maar over het weer; twee Fransen praten en het lijkt of ze elkaar verwijten maken; twee Italianen praten en het lijkt of ze elkaar aankondigen op welke wijze ze de andere af zullen maken; twee Spanjaarden praten en het lijkt of het erom gaat wie de stier is en wie de matador. Dat is met die zuidelijke volkeren nu eenmaal zo...

Maar dit ongeorganiseerd zijn brengt zeer veel kleine klieks, kleine groepen naar voren. Het opbouwen van een grotere gemeenschap zal in Frankrijk zeer moeilijk zijn. Het resultaat is dat Frankrijk in de komende tijd steeds meer zal moeten opgaan in wat men dan noemt, een Europese gemeenschap, omdat het zonder dit niet in staat is zich te handhaven. Het heeft veel rijkdommen, maar het heeft niet de middelen om die rijkdommen juist te gebruiken.

In **SPANJE** ligt de zaak ook heel typisch. We hebben daar een soort dubbele revolutie gehad, dat weet u. In de Spaanse burgeroorlog is er beslist over commune en dat was in feite al voor een groot gedeelte - al beseft u dat niet - anarchisme of ordening en dat bleek helaas fascisme te worden. Het fascisme gaf 'de regelmaat die .voor erg veel Spanjaarden toch wel erg belangrijk was. Het heeft de kleine belangenstrijd naar de achtergrond gedrongen en daarvoor in de plaats een sociaal besef doen groeien. Dit sociale besef is in Frankrijk wat eerder opgekomen dan in Spanje. In Frankrijk heeft men dan ook een wat oudere geschiedenis van revoluties die geslaagd, zijn en in Spanje krijgen we nu te maken met de vraag naar nieuwe opbouw of samenhang. Daarbij moeten we rekening houden met het noordelijk gebied als afzonderlijk van het zuiden.

In het noordelijk gebied vooral rond Barcelona bv. hebben we in de eerste plaats te maken met een ander soort mensen, maar in de tweede plaats ook met een ander milieu. Het is n.l. altijd het fabrieksmilieu geweest. Het milieu van de mijnwerker, het milieu van de man die niet

aan de grond gebonden is. In het zuiden hebben we een lange tijd veel meer deze gebondenheid aan eigen kleine gemeenschap en dorp gekend en daarmee patriarchale verhoudingen. Dit patriarchale zal in de komende tijd wegvallen, omdat nu langzaam maar zeker (door toerisme, door industrie, maar vooral ook door een grotere verbreiding van ideeën) de absolute waardigheid van kerk en gezag in het geding zijn gekomen. Dat betekent onder meer dat Franco zelf aan kan voelen dat de dagen van zijn partij geteld zijn. Hij moet zorgen voor iets anders; hij zal waarschijnlijk een opvolger kiezen binnenkort en hij zal proberen om het geheel in een wat vrijere vorm te doen verdergaan. De belangenstrijd wordt uitgevochten. Het duurt nog minstens een jaar of twaalf. Maar Spanje is trots, houdt van zichzelf, ziet zichzelf als het ware al belangrijk door de grandessa, de wijze waarop men leeft. Het is ook niet wat je bent of wat je hebt, maar de manier waarop je het presenteert. Dit zal een grote rol spelen.

Wij kunnen van Spanje verwachten dat het, na een waarschijnlijk tamelijk revolutionaire periode, in de eerste vier tot vijf jaar gaat zoeken naar een nieuwe samenhang, daarbij zal zoeken naar symbolen. Ik denk hierbij of aan een herstel van het koningschap of aan een bijna erfelijke reeks van presidenten. Het laatste is misschien nog wat waarschijnlijker en daarbij een vergroting van de zogenaamde democratie die in feite neerkomt op een socialisering van het daar bestaande systeem.

Het volk als zodanig zoekt niet meer om zijn grootheid te bewijzen, maar het zal trachten duidelijk te maken dat het in de wereld van vandaag iets mee kan brengen wat anderen niet hebben. Dat is de manier waarop je moet leven. De kunst van het leven. Deze levenskunstenaars zullen overigens hun invloed ook over Portugal uitstorten, dat daarmee eveneens zijn toch wel sterk fascistische instelling gaat verliezen. Misschien een slechte mededeling voor de vele koningen met pensioen die daar in die buurt wonen, maar het is onvermijdelijk. De revolutie van het volk zal, volgens mij, een nieuw soort van vrijere vroomheid geven en daarmee ook een versnelde hervorming van het katholicisme tot stand gaan brengen. Nederland kan dat niet doen, maar een land als Spanje dat in de grond helemaal katholiek is, kan dat wel. Ik zou zeggen: dit is een volk dat langzaam ontwaakt uit een siësta en ontdekt dat er bijna een ramp gebeurd is. Het is daadkrachtig genoeg om daar wat aan te doen.

In **ITALIË** spelen natuurlijk machtsverhoudingen ook een grote rol, maar hier hebben wij te maken met ook al door een Mussolini en al wat eraan vooraf is gegaan zelfs, met een volk waarbij de sociale samenhangen en de gemeenschap, de sociale gemeenschap sterk aan het groeien zijn. Wij kunnen zeggen dat hier de grote hervormingen niet moeten worden verwacht van de regering, maar juist van verschillende bonden in het volk. Er is bv. al weet u dat misschien nog niet, een anti-maffia opgericht die ten doel heeft de Siciliaanse invloed vooral in de omgeving Rome-Napels enz. te kraken. Dat schijnt te lukken. Hier gaan de volksbewegingen als een onderlaag proberen om iets tot stand te brengen en daarbij kunnen we zeggen: vlijt, een buitengewone waardering voor het goede en voor uiterlijkheden brengen de Italianen er voornamelijk toe om te zoeken naar een vrije, maar goede uitdrukking van zichzelf. Dit zal resulteren in de komende jaren in een toenemen van de exportmogelijkheden op industrieel en zelfs op landbouwterrein. Het zal verder resulteren in een steeds.grotere trots van de Italiaan. Als ik dit volk moet schetsen: een operetteheid die in het ogenblik van gevaar toont dat hij meer held dan operette is. Dat achter de uiterlijkheden een ontzettend taai, veerkrachtig, niet al te trots en erg praktisch volk schuil gaat. Ik weet niet of dit een voldoende karakteristiek is.

Over **GRIEKENLAND** wou iemand wat weten. Nou, Griekenland kan ik u vertellen... Griekenland is een land dat altijd in strijd is gewikkeld en waarbij sedert de Spartaanse periode het regeren van kolonels en generaals niets bijzonders is. Maar er is een ding dat men de Griek nooit heeft kunnen ontnemen en dat is zijn behoefte aan vrijheid.

Deze behoefte aan vrijheid komt voort uit een betrekkelijk primitieve en soms wat woeste aard. Zelfs de Griek van vandaag, hoe beschaafd hij zich ook voordoet, is ergens in zijn achterhoofd nog iets als de piraat, of de brigand van vroeger dagen. Hij heeft een buitengewoon respect voor gastvrijheid en voor zijn medemens, maar hij is ook een onverbiddelijke vijand. Ik geloof dat Griekenland zich op dit moment reeds aan het wapenen is en dat de regering van dit militaire gewag zeker niet zo lang duurt als sommigen vrezen. Maar wat er voor in de plaats komt, zullen de meesten van u niet prettig vinden. Het zal een mengsel zijn van fascistische en communistische tendenzen, waarin de roversmentaliteit in het begin sterk naar voren komt, maar waaruit geboren wordt, naar ik meen binnen twintig misschien vijentwintig jaren een mentaliteit die voor de verhoudingen met het nabije Oosten, dat olie e.d. voortbrengt, wel heel erg belangrijk.

De Griek is n.l. iemand die, wanneer hij op weg gaat, niet altijd weet wanneer hij terug moet keren. Hij wordt getrokken door de einder, het nieuwe van het avontuur. Hij wil graag rusten, en het prettig hebben, maar hij wil elke keer toch weer verder. Hij is als het ware een gefrustreerde Alexander, die zich bewust is van zijn eigen onvolkomenheden. Juist door deze mentaliteit zou Griekenland rond de Middellandse Zee wel eens een heel belangrijke rol kunnen gaan spelen. Dit volk is in zijn eigen ogen zo laf, dat het daardoor heldhaftiger is dan het zou willen. Het is zo verlangend naar avontuur, naar verandering, dat het kleine van vandaag de belofte van het grote van morgen lijkt. Een optimistisch volk, maar een volk dat in zijn optimisme snel te ver gaat.

Wat hebben we dan? Ik kan ze niet allemaal afwerken. Laten we een paar gebieden bij elkaar nemen, want we hebben nu toch te maken met mentaliteiten die voor u zodanig verschillen van wat u kent, dat het heel erg moeilijk is om u in te denken wat het eigenlijk is.

Laten we zeggen b.v. **ZUID-AMERIKA**

Hier zijn natuurlijk verschillen aan te tonen. Een Chileen en Braziliaan verschillen heus van elkaar en heel Zuid-Amerika kun je weer niet vergelijken b.v. met Mexico. Maar als we deze mensen zien dan ontdekken we in de meerderheid een zekere primitiviteit. Een primitiviteit die niet vreemd is van wreedheid overigens, maar die toch een zekere grootheid en een zekere charme bezit.

Deze mensen zijn bereid om een ieder die hen goed verzorgt, vader te noemen; dat doen ze ook ten aanzien van geestelijkheid en van gelovigen eventueel. Maar wanneer zij het gevoel krijgen dat ze beledigd zijn, dat hun waarde niet wordt beseft en aanvaard, dan ontstaat in hen een ontzettende hartstocht, een ontzettende haat.

Het gevaarlijke van het Zuid-Amerika van dezer dagen is dat men geleerd heeft deze haat te beteugelen. De geweldadigheid van eens is - ook al door allerhand revoluties e.d. - langzaam maar zeker omgeslagen in een soort beheersing. Of we nu spreken over de Vaaella's of de andere armoedewijken, zoals u ze overal kunt vinden. Hier vinden we broeiplaatsen van deze haat en deze haat is niet (vergeet u dat niet) alleen maar gericht tegen de rijken. Zij is gericht tegenover iedereen die het beter heeft. Deze haat stelt zich niet ten doel om sociale rechtvaardigheid tot stand te brengen, maar om de plaats in te nemen van hen die het nu goed hebben.

De volkeren zijn over het algemeen ontzettend prettig en gastvrij. Ik zou deze volkeren over het algemeen genomen als volgt willen karakteriseren: vanuit het Nederlandse standpunt vaak lichtzinnig, gul op een wijze die haast onvoorstelbaar is op elk terrein. Geneigd tot vieren van feesten, het zoeken van het vergeten van de ellende, van de armoede, van het probleem. Volkeren die er een kunst van hebben gemaakt om zelfs het werk zoveel mogelijk te combineren met de vreugde.

Wanneer u ooit handel wilt drijven bv. met Zuid-Amerika dan zult u moeten leren op uw gemak en verfynd te dineren, want juist dan kunt u vaak tijdens iets dergelijks in een kort moment een zakelijke afspraak maken die dan inderdaad wordt gehouden, terwijl men u anders misschien beloften geeft, die men niet opvolgt om alleen van de last af te zijn. Maar dat ter zijde.

Van Zuid-Amerika zou ik op de voorgrond willen stellen, punt 1 **ARGENTINIË**. Zeer sterke gisting op dit moment, waarschijnlijk toenemende uitbarstingen van primitiviteit, waarbij ook sensualiteit een zeer grote rol zal spelen.

In **BRAZILIË**, door de vele tegenstellingen, zeer waarschijnlijk een meer sociale revolutie in de komende jaren. In dit volk is de behoefte aan vreugde gekanaliseerd en het zal hoofdzakelijk gaan om het winnen van een zeker bezit, vooral bodembezit. Het zal hier vaak gaan om het verkrijgen van eigen boerderijen e.d. Vergelijk dit met de toestand in Mexico ongeveer dertig jaar geleden.

Wat **CHILI** betreft hebben we te maken met een land waarin in feite een sociaal bewustzijn bij de hogere standen aanwezig is, maar niet in staat is tot een zodanige zelfverloochening te komen en daardoor de problemen wérkelijk op te lossen. Wanneer u hoort van guerilleros in die buurten dan moet u maar denken, dat dit vroeger rovers geweest zouden zijn, en dat deze guerilleros wel idealisten zijn maar dat hun idealisme dan toch wel in zeer sterke mate wordt bepaald door agitatoren uit het buitenland. Agitatoren uit het binnenland kunnen het zelfde in tegengestelde zin tot stand brengen.

Gaat u verder naar **MIDDEN-AMERIKA** dan kunt u zeggen: Dit zijn eigenlijk landen waarin de tegenstellingen arm/rijk langzaam maar zeker onpersoonlijk zijn geworden. De rijken zijn langzaam maar zeker maatschappijen geworden en het verzet tegen het onpersoonlijke is moeilijk, maar brengt juist daarmee de behoefte tot een algehele omverwerping van de gemeenschap. Deze zal in verschillende staten in het noorden van Zuid-Amerika en Midden-Amerika een hoofdrol gaan spelen. Mentaliteit eigenlijk in een bijgelovig vertrouwen op God. De vreugde van het leven heroveren door je te wreken op degenen van wie je meent dat ze je het onthouden. Dat zou Noord-Amerika ook eens moeten bedenken.

Dan hebben we nog **CANADA**.

Canada is een verdeeld maar rustig land. Het heeft ruimte. De denkwijze van de mensen zal ook betrekkelijk ruim zijn over het algemeen, ofschoon men nog sterk op kleine gemeenschappen is aangewezen. Hierbij zou het geheel misschien als een trappersmentaliteit, kunnen worden uitgedrukt. Canada, ongeacht zijn strijd en zijn verdeeldheden waarin het zeer fel kan zijn, zal geneigd zijn om vallen te zetten en zo zijn deel van de rijkdommen der wereld op een handige en vooral onopvallende wijze meester te worden. Het belooft in de komende twintig tot dertig jaar nochtans een van de meest stabiele landen te zijn in de Amerikaanse hemisfeer en we kunnen daarbij dan ook wel zeggen dat het zeer waarschijnlijk binnen enkele jaren meer leiding zal kunnen gaan geven ten aanzien van de V.S.; dat de verhoudingen worden omgedraaid.

Dan heb ik een heel stel volkeren genomen en ik heb nog niet gesproken over dat éne volk waartegen men in Nederland zo vele bezwaren heeft: **DUITSLAND**.

U moet daarbij niet vergeten dat de Duitsers niet beperkt kunnen worden tot Oost of West Duitsland. Er leven in Nederland ook Duitsers. Wat is de grondmentaliteit hier? Door een gebrek aan expansie en een grote reeks van tegenstellingen binnenslands heeft men hier een behoefte opgebouwd aan aanzien, maar gelijktijdig een noodzaak om alles minitius te doen. De Duitse mentaliteit is ergens systematisch. Zij is geneigd om het systeem te stellen voor de werkelijkheid. Dat is niet alleen gebeurd in de Hitlerperiode, dat is ook in West-Duitsland op het ogenblik aan de gang. Dat speelt in Oost-Duitsland een rol. Deze Duitsers hebben één ding gemeen en dat is, dat zij naast de behoefte om hun gemeenschap en daarmee zichzelf als wereldomvattend uit te drukken, terwijl zij van hun eigen dorpsheid overtuigd zijn, ook gelijktijdig de binding met het land (die voor de Duitser vaak veel sterker is dan in verhouding b.v. voor de Nederlander of Belg) tot uiting te brengen.

We zouden zeggen dat in Duitsland op het ogenblik zowel Oost als West staan voor grote veranderingen. In Oost-Duitsland gaan bepaalde hoofden, in de partij zo langzamerhand rollen. De verhouding ten aanzien van Rusland is zich reeds aan het wijzigen ofschoon de eerste paar jaren toch de dienstbaarheid nog wel groot blijft, terwijl in West-Duitsland de praters en de systeemmens langzaam maar zeker van hun plaatsen worden geschopt door de noodzaak van improviseren. Improviseren kan de Duitser slecht. Zijn gebrek aan improvisatievermogen als volk, als geheel zal hem ertoe brengen om langzaam maar zeker afstand te doen van bindingen met het westen. Het zal wel trachten om bindingen met Europa te houden.

Het Duitse volk zelf zoekt eenheid, maar het zoekt deze eenheid, op dit moment ideologisch en dat is niet denkbaar. Wanneer men er toe over zou gaan om in uitwisseling van denken, filosofie, technische processen, de eenheid van Duitsland te herstellen, dan zou - ongeacht de verschillende zienswijze - Duitsland binnenkort een zeer groot en krachtig volk kunnen worden. Overigens hoeft u daarvoor ook nog niet te vrezen. Duitsland zal in ongeveer tachtig jaar vanaf heden gerekend, misschien weer zijn leidende functie kunnen overnemen. Dat heeft het altijd gehad een beetje. Maar het zal zeker niet in staat zijn - volgens mij - om andere volkeren te overwinnen of te domineren.

Dan heb ik eigenlijk alleen nog in het zuiden van Azië het een en ander zitten, o.a. **INDIA**. Een volk waarbij geloofswaarheid, bijgeloof ook - ook wetenschap kan soms tot bijgeloof worden voor degenen die denken dat India zover vooruit gaat - plus een zekere onverschilligheid voor het leven, een soort egoïstische gelatenheid tot stand hebben gebracht. Men zorgt in feite voor zichzelf en al het andere is van weinig belang, het leven gaat immers toch verder. Dit India zal zeer grote klappen moeten incasseren in de komende tijd, omdat de bezitsverhoudingen daar nu langzaam maar zeker door een toenemen van kennis omtrent mogelijkheden van sociaal recht e.d. op een egoïstische wijze door verschillende groepen zullen worden uitgespeeld.

India is in de komende tijd, vreemd genoeg, het land van heilige oorlog in het geheim, veel moorden en daarnaast ontstellend snelle ontwikkelingen op allerhand terrein.

Wat **PAKISTAN** betreft, dit is qua mentaliteit niet zo ver verschillend van India, maar het heeft zowel in oost als west Pakistan te maken met het systeem van een Koran en daarmee het islamitisch denken. Dit islamitisch denken stelt wetmatigheid, orde en eigen placering binnen de orde vooral. Dit is met het volkskarakter deels strijdig en zal voeren (n.i.) tot een vergrote strijd lust aan alle kanten. Het is niet ondenkbaar dat de werkelijke veranderingen in dit deel van Azië tot stand worden gebracht in een soort heilige oorlog. En ik zie hier een heilige oorlog dan ook eerder ontbranden dan b.v. rond Israël of Egypte. Het volk als geheel is net als in India niet ontbloot van eergevoel. Van een betrekkelijk grote betrouwbaarheid, maar geheel van het westen verschillende visies ten aanzien van het leven, leiden en zelfs bezit.

INDONESIË, dat moest ik ook nog hebben. Over Indonesië kun je eigenlijk op het ogenblik niet spreken. Indonesië is op het moment aan het vervallen in een reeks betrekkelijk onafhankelijk bestuurde gebieden die alleen naar buiten toe nog samenhang vertonen. Maar hier kunnen we zeggen dat idealisme met de neiging om te onderbreken tot de meest krankzinnige situaties zullen voeren. We zullen horen in de komende tijd van veel rampokkers e.d. We zullen waarschijnlijk horen van oorlogjes. De pro-Soekarnopartij zal weer eens van boem gaan. Maar alles bij elkaar genomen geloof ik toch, dat je hier mag zeggen, dat Nederland iets van zijn eigen gezapigheid en bezadigdheid in dit volk heeft achter gelaten. Ik geloof daarom dat we voor Indonesië kunnen zeggen, na een periode waarin het persoonlijk egoïsme en daarmee de omkoperij e.d. nog steeds de boventoon voeren, een versnelde werking van revolutie, waarbij net als vroeger de kleine gemeenschap als een soort vrijwillige commune fungeert en hierbij zeer grote bereikingen op allerhand terrein mogelijk zijn.

Ik denk aan Indonesië echter in de eerste plaats voor de komende jaren als een land, dat ternauwernood in eigen industriële behoeften voorziet, maar dat daarnaast in zijn grondstofwinning grote vorderingen maakt. En dat door het scheppen van een toenemend intellect zeer waarschijnlijk ten aanzien, van medische kwesties en daarnaast ook onderwijs een grote rol kan gaan spelen in heel Zuid-Azië, omdat het als onpartijdig zal kunnen gaan optreden over ongeveer een jaar of tien.

Dat zijn zo een paar dingen over de mentaliteit eigenlijk, de psychologie van de volkeren. Nu zult u zeggen, waar komt de psychologie erbij? Wel, u weet allemaal wat psychologie is. Het is een deel ideaal, dus dat is opvoeding eigenlijk en godsdienst. Het is een deel ingeschapen, het is erfelijkheid. Het is een deel milieu en training. En het is ook voor een deel angsten; angsten die je misschien niet eens bewust beseft, maar die je terughouden van bepaalde stappen en daarnaast begeerten die je misschien ook niet beseft, maar die je conditioneren.

In de schets die ik u heb gegeven van deze verschillende volkeren en hun mogelijke ontwikkeling, heb ik eigenlijk geprobeerd u duidelijk te maken, dat al deze landen, al deze volkeren.... o ja, Afrika, dat heb ik nog niet genoemd, ik zal daar dadelijk wat over zeggen.... eigenlijk door het milieu, hun opvoeding, door de geloofsachtergrond, maar ook door de ervaringen van de laatste tijd een schok hebben gekregen. Deze schok kan zich in het gezag nog moeilijk weerspiegelen.

In de eerste plaats zijn vele op het ogenblik bestaande democratieën kunstmatige democratieën. Er is in feite geen sprake van democratie. Er is alleen sprake van een opgelegd systeem dat door machthebbers wordt gebruikt, marionettensysteem. Daar moeten ze in Nederland voor oppassen, anders wordt het hier ook zo.

In de tweede plaats moeten we er dan ook nog aan denken, dat al deze mensen toegang krijgen langzaam maar zeker tot beelden van de wereld, maar zij kunnen zich deze niet reëel voorstellen. De dromen, de droomwereld die speelt een heel grote rol bij een volk en zoals men freudiaans gezien zegt, dat de sex bv. in het droomleven bepalend is en daarnaast ook het zielsconflict, als we Jung mogen geloven, zo mogen we zeggen dat in het droomleven of het wensleven misschien van de volkeren in de eerste plaats een besef van bestaande fouten en bestaande mogelijkheden een rol speelt. Dit besef is een kwestie van angsten. Want een ieder is bang voor zijn eigen onvolmaaktheden, zeker als het een volk betreft. Maar het compenseren van die angsten geschiedt dan door een agressiviteit die net voorbij gaat aan het eigenlijke doel, de eigen fouten. Dat is duidelijk.

Het zal u ook duidelijk zijn dat degenen die uit het verleden stammen of die een gezagssysteem hebben opgebouwd, alles zullen doen om dit in stand te houden. Je zou dat zo mogen zeggen; een progressief bestuur is slechts progressief totdat het bestuur wordt. Daarna ziet het als zijn functie zichzelf met zijn zogenaamde progressiviteit in stand te houden en is het in feite orthodox. Dit geldt overal. Een idealist grijpt de macht om zijn ideaal te verwezenlijken en verraadt zijn ideaal om zijn macht te handhaven. Dat is overal op de wereld zo. Dat zit ook bij die volkeren erin. Zij worden heen en weer geworpen door hun angsten, hun begeerten en hun behoeften. Het eindresultaat ligt in die schets die ik u gegeven heb.

Nu heb ik beloofd om nog iets te zeggen over **AFRIKA**.

Afrika is heel eenvoudig af te rekenen. In de eerste plaats moeten we rekenen, dat de noordelijke landen - en daar kunnen we onder noemen Algiers, Tunis, tot Egypte toe, die hele reeks daar, u mag voor mijn part Eritrea er nog bij noemen - dat zijn landen die uiteindelijk een cultuur hebben gekend, die voor een groot gedeelte op roverij gebaseerd was. Daarbij zijn het landen die het moslimgeloof hebben en daarmee een zeer sterke drang tot rechtvaardiging van zichzelf. In deze volkeren zal de behoefte zeer sterk bestaan om vooral naar buiten toe op te treden en van buitenaf te verwerven wat men zelf in feite niet heeft of niet kan. Dat is die oude rovers mentaliteit. Dat wordt natuurlijk niet zo gezegd!

Voor deze noordelijke landen geldt dan ook: ze zijn zeer strijdbaar en door hun strijdbaarheid zullen zij zich trachten via tribuut (nu eens geven aan de westelijke wereld, dan eens aan een

oostelijk blok) te verrijken. In dit spel gaan vele gezagsverhoudingen teloor en kan met een versnelde emancipatie van de sheikdommen worden gerekend.

Voor Egypte zelf betekent dat een kennelijke revolutie, waarbij vooral de stadsarabier een grote rol gaat spelen, veel meer dan de Bedoeïen, met als resultaat een versterkte industrialisering en gelijktijdig een versterkte agressiviteit naar buiten toe.

Wanneer wij **ISRAËL** noemen, dat is een kunstmatige staat. De enige geschiedenis die je aan Israël werkelijk toe kunt kennen als volk is de angst. De angst voor het pogrom. Nu weet ik wel dat dat tegenwoordig niet meer gebeurt, niet officieel meer gebeurt, maar in het jodendom zit de angst voor de wereld van gojim, van de ongelovigen. Deze angst heeft gevoerd tot een religieuze staat.

Israël is in feite een theocratie en deze theocratische basis is in een moderne wereld onmogelijk. Hierdoor zal aan de ene kant het prestatievermogen door de geloofsinhoud, door de afhankelijkheid veel groter zijn, maar aan de andere kant - en dat moeten we ook begrijpen - is hierdoor, ongeacht de moed en de strijdbaarheid, het gevoel van vervolgd zijn veel te sterk. Hierdoor heb je het grote gevaar voor Israël altijd weer, dat het net een stap te ver gaat. Het is als dringen bij een tram waarbij iemand, gewoon meedringend, eigenlijk denkt: Ik kom niet mee, en dan ietsje harder dringt, dan eigenlijk nog net aanvaardbaar is en dan ineens ziet dat alle anderen zich tegen hem wenden om hem toch uit die tram te houden. Dat is het grote gevaar voor Israël. De mentaliteit is hier dan ook: een op God gebaseerd zelfvertrouwen, dat bijna overwoekerd wordt door een wantrouwen ten aanzien van de gehele wereld.

De Negerstaten wil ik allemaal maar samen vatten. Hierin tracht men op het ogenblik de oude stamverhoudingen om te zetten in sociale verhoudingen en dit zal niet mogelijk zijn omdat de persoon als éénling in de stam een vaste plaats en functie kon hebben en deze in een staat niet kan hebben. Daar moet hij kunnen aanpassen. Het resultaat zal zijn een toenemende strijd van deze staatjes tegen elkaar, omdat een strijd naar buiten toe de macht in het land meestal bevestigt en daarnaast een zeer groot aantal revoluties. U moet hier rekenen in de komende jaren op veel bloedvergieten; maar mede door deze strijd en de totale verandering van verhoudingen, ook met een buitengewoon snelle groei op allerhand terrein, ook geestelijk. Wij kunnen hier de mentaliteit misschien als volgt stellen: Het is een revolutie die geestelijk gezien - volgens mij — na een jaar of vijf, zes pas gaat pakken, maar het gaat er hier om; ik weet niet meer waartoe ik mij moet wenden; laat ik mij verzadigen met alle kennis en alle bezit en alle macht die er zijn, opdat ik wederom een plaats bezit voor mijzelf. Dat betekent dat de kennis van het westen in deze jaren weleens dezelfde resultaten zou hebben als een regenbui op de Sahara.

DISCUSSIE

Goedenavond, vrienden,

U hebt nu even gelegenheid gehad om zelf geluid te geven; ik hoop dat u het nu weer aan mij toevertrouwt. we zullen ingaan op de punten die u zelf hebt willen aansnijden en graag eerst op de schriftelijk gestelde punten.

Vraag: Kunt u iets zeggen over de grote ontwikkelingen in Siberië en wat voor invloed dit heeft op het westen?

Antwoord: Ja, de grote ontwikkelingen in Siberië. Daar kan ik wel een hele hoop op zeggen, maar dat is geen psychologische ontwikkeling. Dat moet u goed begrijpen, omdat n.l. Siberië in feite een grotere vrijheidsliefde heeft dan Rusland; dat is uit de tijd dat de mensen daar

bleven wonen als bannelingen. Het revolutionaire element zit er wel sterker in en omdat de import bestaat uit veel idealisten, maar in dit gebied zijn een aantal geheimzinnige projecten, zoals u misschien weet, waarvan verschillende zich bezighouden met bacteriologie, plantkunde, dierkunde enz. Van dit Siberië kun je alleen nog maar zeggen; het is een land in ontwikkeling. Van een gevestigde milieumentaliteit is eigenlijk nog geen sprake.

We hebben te maken, met een eigenaardige mixtuur van de jeugdige idealisten uit het westen en daarnaast natuurlijk de gevestigde vrijheidsmentaliteit van de mensen als geheel. Belangrijk is hierbij ten hoogste dat een aantal Mongolen langzaam maar zeker meer en meer worden betrokken in een wetenschappelijke maatschappij. Want het wetenschappelijke element is op het ogenblik in Siberië sterk en als gevolg daarvan zou ik weer willen zeggen; voor het westen kunnen vele ontdekkingen in Siberië gedaan in de komende vijf à tien jaar van groot belang zijn, maar daarna moeten we toch rekening houden met het feit dat Siberië niet meer onder Russische heerschappij staat en dit zou m.i. wel eens kunnen betekenen dat de belangrijkheid van de projecten, de grondstofwinning en de industrieën daar tijdelijk zeer ver terugvalt, zodat pas over een jaar of zeventig a tachtig Siberië weer voor de hele wereld van belang zou kunnen zijn.

Vraag: Kunt u nog iets verder ingaan over hetgeen u zei over Nederland betreffende het feit dat Nederland in de toekomst als 'geweten' of 'wereldgeweten' fungeert?

Antwoord: Daar kan ik wel iets van zeggen. Weet u, de Nederlander heeft toch al van huis uit de neiging om ieder op zijn fouten te wijzen behalve natuurlijk zichzelf. Deze neiging gaat gepaard met een behoefte om zelf een perfecte maatschappij te bouwen, waarbij niet zo zeer de feitelijke procedure van belang is of zelfs maar de feitelijke bereiking, maar alleen de beaming als het ware van het als goed ervaren. Dit betekent dat Nederland voortdurend zoekt voor zich, maar indirect ook voor de buitenwereld, veranderingen tot stand te brengen. Nederlanders zijn ergens goede zendelingen, zijn goede verkopers zowel van geestelijke waar als zelfs van materiaal, ofschoon dat de laatste tijd nalaat. Deze Nederlanders zullen vooral hun ideeën zeer sterk exploiteren. De meesten van u realiseren zich niet bv. hoe groot in geestelijk opzicht ten aanzien van de kerkelijkheid, in de reformatie, in het rooms katholicisme en zelfs daar buiten bv. voor de islamieten, de invloed is voor wat er op het ogenblik in Nederland al aan de hand is. Ik geloof ook, dat u wel even vreemd zou kijken wanneer de reacties in Nederland bv. op het gebeuren in India voor de hele wereld ergens een belangrijk iets is geworden. Niet omdat ze wereldnieuws zijn, maar omdat ze ergens het ideële in de mens treffen, wijzen op eigen nalatigheden, maar door de tamelijk realistische reactie (denk aan Holland voor India actie); vergelijk eerste en tweede reactie.

Men heeft gezien wat ermee gebeurde en men is daar niet tevreden, mee. Daardoor is men terughoudend. Dit tweede resultaat heeft, voor landen die zich daarvoor geïnteresseerd hebben, het idee van een veroordeling van de huidige toestand in India. Op deze manier fungeert u op het ogenblik al een heel klein beetje als wereldgeweten met zo nu en dan de heer Luns als geluiddemper. En aangezien dit, wanneer de Nederlandse revolutie - want die is aan de gang - zich verder doorzet en veel sterker zal worden omdat de Nederlander idealistisch consequent gaat handelen, zover als hij kan, dat is heel wat, kunnen wij er mee rekenen, dat de reacties van dit kleine land juist daarom ongeloofwaardig, opzienbarend voor velen zullen zijn.

Als u een voorbeeld wilt hebben van die invloed, dan moet ik u helaas verwijzen naar het laatste katholieke concilie; daar heeft n.l. de reactie die vanuit Nederland is gekomen enorm veel invloed gehad op het gedrag van zeer vele bisschoppen en is indirect aanleiding geworden tot de sterke aanval op de curie die vandaag aan de aantasting van dit clericaal gezag, soms door de clerus zelf in bv. Spanje, maar ook in delen van Italië. Op deze wijze is Nederland inderdaad langzaam maar zeker belangrijk geworden door zijn export van denkbeelden. Daarbij heeft Nederland bovendien nog een andere heel goede eigenschap, het is n.l. bereid om alle nieuwe dingen over te nemen, maar onderzoekt ze dan wel of ze goed zijn en anders is

het zo afgelopen. Zelfs uw provo's zijn daarvan een voorbeeld om nog niet te noemen de hippies en de nieuwste variëteiten die ik helaas niet helemaal ken. In deze jongelui zijn modes overgenomen en wij zien dat provo bv. de te sterk provocerende mentaliteit aan het slijten is maar dat de behoefte aan een andere manier van leven nog steeds is blijven voortbestaan en zelfs binnen de maatschappij hier en daar concreter wordt. De love-in zal er heus niet toe voeren dat voortaan alle jonge meisjes en jonge mannen vol 'love' met een bloemetje rond lopen te dartelen als een dol geworden Marcel Marceau, monsieur Bibe, maar het zal er wel toe voeren dat dit idee van harmonisch zijn met elkaar, dat in de mode wel al heel gauw weg zal zijn, dit harmonisch zijn weer een betekenis krijgt die in die generatie blijft doorwoekeren, dat blijft een behoefte. Dat daar grotere vrijheden bij te pas komen, die misschien de ouders afkeuren, ach, dat is ook eigenlijk niet zo erg want een groot gedeelte, van de morele code van de moderne maatschappij is erop gebaseerd. We zijn netjes, hè?, maar daar niet. Ik weet niet of u begrijpt wat ik bedoel?

Vraag: Wat zijn de werkelijke wetten der geneticus die de mens pas over 800 jaar gewaar zal worden?

Antwoord: Wanneer u over de terminologie zou beschikken, zou ik het u inderdaad uit kunnen leggen. Maar in de praktijk komt het hierop neer: de genetische eigenschappen van de mens en zijn fouten zijn voor een groot gedeelte vast te leggen in ei- en zaadcel, zoals u weet, in een nogal ingewikkelde moleculairstructuur. Aangezien moleculen over die tijd zullen behoren tot de manipuleerbare delen zal het mogelijk zijn om de fouten te elimineren.

Dat is een punt en in de tweede plaats zal het mogelijk zijn om, waar men een bepaald genetisch type verlangt (ik hoop dat dit niet te gevaarlijk wordt, ik denk het niet) ook uit te maken wie de ouders zullen zijn.

Dan ten laatste en dat bestaat op het ogenblik ook al enigszins zoals u weet, wij kunnen ook de zwangerschap exogeen a.h.w. overdrachtelijk tot stand gaan brengen in een kunstmatig milieu. Dat is op het ogenblik met sommige dieren gelukt; ik geloof niet dat men het voor mensen ooit geprobeerd heeft, maar er bestaat de mogelijkheid om mensen voort te brengen naar buiten toe en dat zal dan in die tijd ook wel nodig zijn omdat de enorme vervalsing van milieuwaarde, die op het ogenblik plaats vindt, het aanpassingsvermogen van de mens nogal begint uit te putten. De mensheid kan niet zo snel veranderen van vorm en tolerantie als zijn wereld rond zich verandert Dit houdt in dat men kunstmatig, volgens mij ook wel, zal ingrijpen. Daar zullen de eerste experimenten zeker uit voortkomen om de mensen grotere tolerantie te geven voor omstandigheden en stoffen die voor de mens van vandaag misschien zelfs bijna dodelijk zouden zijn. Is dit voldoende? Voldoende niet, maar wilt u er genoeg mee nemen?

Vraag: Is er geen mogelijkheid dat in Zuid-Afrika opstand van de kleurlingen tegen de blanken komt? En de blanke bevolking uitgemoord wordt?

Antwoord: Van een algehele uitmoording zou ik niet graag spreken, ik geloof niet, dat voorlopig daarvan sprake zal zijn. Maar wel kunt u rekenen met een aantal opstanden waarbij vooral de losgeslagen jongeren moord en doodslag zullen plegen. In de eerste plaats natuurlijk tegen mensen van een andere huidskleur of een ander ras, ook Indiërs en Chinezen, die niet als kleurlingen worden geteld door hen. En misschien op den duur zelfs ook tegen mensen die niet van eigen stam zijn, maar waarbij de blanken wel het eerste slachtoffer zullen zijn, ofschoon dat hoofdzakelijk zal zijn omdat de blanken als bezitters de meeste mogelijkheid geven om via een prik (ik weet niet of u het wapen kent van deze jongelui op het ogenblik? Dat is n.1. een platgeslagen fietsspaak in een houten handvat en die is vlijmscherp; daar kun je werkelijk iemand mee opereren zonder dat je ziet wat er eigenlijk gebeurd is). Deze heren doen dat om te roven. Toetsies zijn dat. Deze toetsiegroepen worden rond de grote steden nogal sterker en bij opstanden zijn zij degenen die het moordelement met zich dragen, want ik geloof niet dat u de Bantoe of de Kaffer zelf moet zien als een moorddadig wezen. Alleen wanneer hij eenmaal aangevallen wordt, dan kan het wat anders zijn, dan is er een

massaroes. Maar dat gebeurt hier ook.

Hier worden agenten dol wanneer ze op een gegeven ogenblik eenmaal beginnen te slaan, dan zien ze niet meer waar ze slaan en mensen beginnen met stenen te gooien tegen iemand die het werkelijk verdient en voor ze het weten, hebben ze alle ruiten ingeslagen. Weet u wel, zo die mentaliteit zit er daar ook, maar zit er bij de blanken ook. Nee, ik zou me voor de eerste 25 à 30 jaren niet veel zorgen maken in dat opzicht, ofschoon het leven voor de blanken in Zuid-Afrika vooral rond de grote steden en industriegebieden gevaarlijker aan het worden is. Dat wel.

Vraag: Ik heb onlangs gelezen dat elk land zijn landsengel of te wel nationale engel en elk ras zijn rasgeest heeft. Kunt u hier iets over zeggen?

Antwoord: Wanneer dat zo zou zijn, dan vraag ik me af hoe een Nederlandse landsengel zou moeten heten; Juultje, Jaantje of Mietje? Neen, ik maak er nu een grapje van, maar een engel nee, dat is niet waar. Maar wat iets anders is.... U weet dat het gemeenschappelijk denken van mensen astrale schillen of figuren kan boetseren en omdat landen een voorstelling hebben van hun eigen nationaliteit en daar bepaalde eigenschappen aan verbinden, ontstaan inderdaad astrale constructies, die in een zekere zin als handhavers van de in hen gelegde gedachten reageren op astraal en soms op laag mentaal niveau. Deze zou u misschien landsengelen kunnen noemen. Maar rasengelen zijn er niet meer, dat is ongeveer een twee duizend jaar achter de rug.

Vraag: Ze hebben wel bestaan?

Antwoord: Ze hebben wel bestaan. Dat waren eigenlijk geen rasengelen, dat waren stamengelen, zou je het beste kunnen zeggen, of stamgoden misschien. Dit is langzaam maar zeker aan het vervagen gegaan en op het ogenblik hebben we wel engelen, laten we ze zo maar noemen, hele grote lichtende geesten, die bij bepaalde ontwikkelingen nog een rol kunnen spelen, maar de mens is ondertussen zoveel vrijer geworden, zodat niet meer de vaak dwingende invloed van een rassenengel aanvaardbaar is. Daarom bestaat deze niet meer; treedt als zodanig niet meer in verschijning, laat ik het zo zeggen. Wat als zodanig op het ogenblik functioneert is een astraalconstructie, dat door het denken van de mensen zelf tot stand is gebracht. Het spijt me, ik had u zo graag een engeltje gegund hoor! Maar als u eens rond kijkt ziet u er hier of daar wel een.

Vraag: Ik heb hier wel twee vragen, maar die zijn niet aangaande het onderwerp.

Antwoord: Als we tijd hebben dan. Zijn er aangaande het onderwerp nog vragen?

Vraag: Ik weet niet of het over het onderwerp gaat. U zegt: wij zijn niet onfeilbaar of alwetend en u geeft met een enorme zekerheid een overzicht over de hele wereld plus alle mogelijke voorspellingen. Is het nu niet zo dat als iemand overgegaan is, dat hij dan als deel van een groep dus van O.D.V. spreekt, en daardoor zo enorm veel weet en kan zeggen?

Antwoord: Mag ik een vergelijking maken? Wij behoren bij een groep en deze groep op zich is weer een deel van een grotere groep en nu kunnen wij onderling ervaringen uitwisselen. We hebben, zeg maar, een gemeenschappelijk brein, een soort computer waaruit ieder een aantal gegevens, die hij wil verwerken, kan putten. Maar vergeet één ding niet: de waarheid van een antwoord wordt ook voor een deel bepaald door de vraag, de manier waarop de vraag geformeerd is, d.w.z. dat onze persoonlijke inzichten een rol blijven spelen. Dat in mijn interpretatie ook mijn eigen denken en mijn eigen waarneming van die menselijke wereld een rol speelt; dat houdt weer in dat ik me zou kunnen vergissen. Hetgeen ik u gezegd heb. Ik hou me zo veel mogelijk aan de veilige kant, dat zult u begrijpen, dat is dus zeg wel bijna zeker, maar zolang het niet volledig zeker is, mag ik het zeggen, dat ik het ben. En bovendien zie ik het wel zo, maar u die het ondergaat zult het misschien op een andere manier ondergaan. Want ik stel het vast uit een heel andere wereld, uit een andere bestaansvorm en daardoor

met een andere visie op consequenties dan u. Daarom moet u zelf nadenken. Als ik u ga vertellen dat ik onfeilbaar ben, dat niet zo zou zijn en dat we alles zeker weten, dan zou u mij aanvaarden, maar ook mijn interpretatie en mijn denken. Dan zou u uw eigen mogelijkheid om vrij te reageren op de wereld uitschakelen en dat is niet aanvaardbaar, niet voor ons en naar ik meen ook niet voor u.

Een mens wordt bewust door geconfronteerd met feiten, stellingen en mogelijkheden voor zichzelf een beeld daarvan te vormen dat aan zijn werkelijkheid voortdurend beantwoord en gelijktijdig aan zijn innerlijk gevoel Van hogere waarden een voortdurende grotere nadruk geeft.

Vraag: Weet u, de werkelijkheid waar u nu over gesproken hebt, ten minste gedeeltelijk, de aardse werkelijkheid zou ik haast zeggen. Ik heb altijd het idee gehad dat in uw orde de werkelijkheid met de grote W, zoals ik dat noem, veel belangrijker was. De wereld van de geest en van het vergroten van het menselijk begrip.

Antwoord: Natuurlijk, maar als je nu weet over de plantengroei op de wereld en haar noodzaak, dan kun je toch nog interesse hebben voor een kamerplant. Wanneer je weet omtrent de kosmos en alles wat er in is, dan kun je toch nog interesseren (geloof ik) voor de wereld en de gebeurtenissen op die wereld, vooral omdat deze voorlopig de realiteit van anderen, die eens bij ons zullen komen, bepalen. En de wijze waarop ze die feiten verwerken en de manier waarop ze die zien zal bepalend zijn voor de manier waarop zij in onze werkelijkheid kunnen functioneren. Vergeet dat niet!

Iemand die met volkomen verkeerde ideeën en met geen begrip bij ons komt, die kan eerst weer eens als het ware als een kind leren zien, denken, leren spreken, lopen enz.

Vraag: Dit is wat ik graag zou willen weten, die andere werkelijkheid dan die voor u, hoe belangrijk het is dat die bestaat.

Antwoord: Maar uw werkelijkheid is er een klein deeltje van, al wordt die door u vaak verkeerd geïnterpreteerd.

Reactie: Misschien.

Antwoord: Nee, niet misschien, dat is zeker. Dat weet ik zeker, dat mag ik ook zeker zeggen.

Vraag: Het zal u waarschijnlijk niet onbekend zijn dat er in Zuid- Afrika nu reeds voor de tweede maal een harttransplantatie heeft plaats gevonden. Nu kent het spraakgebruik aan het hart velerlei functies toe; warm hart, goed hart, liefdevol hart, lafhartig, hooghartig, groothartig, kortom te veel om op te noemen.

Antwoord: Dat dit aan het hart wordt toegekend is spraakgebruik, in andere landen spreken ze bv. in Burma, ik hou van je met heel mijn lever. Elders wordt het weer aan de maag toegekend en elders meent men weer dat de moed en de gevoelens in de darmen zetelen. Dit is eenvoudig een spraakgebruik, een voorstelling en heeft niets met de feitelijke waarde van het hart te maken. Het hart is een spier. Als u het precies wilt weten.... een dwarsgestreepte holle spier in kamers verdeeld met tussenschotten en een voortdurende eigen werking waardoor bovendien nog een zekere bio-electriciteit wordt opgewekt en wanneer deze wordt vervangen door een ander, is dit een vervanging van onderdelen. Belangrijk hierbij is niet het feit dat het hart wordt vervangen, maar wel de vraag of dit hart in zijn opwekking van kracht die voor de zenuwcellen belangrijk is, voor het denkproces mede belangrijk is en ook ten aanzien van de rest van weefsel, voldoende juist zal functioneren. Ethisch verantwoord is een harttransplantatie alleen dan, wanneer degenen die het hart geeft, omdat dit pas na zijn dood kan geschieden, dit tevoren naar rijp beraad bewust en zelf heeft gezegd. Ik ben er wel op tegen, wanneer men iemand die toch al dodelijk is maar aanspreekt en zegt: Zeg, we hebben hier iemand die heeft een hart nodig, mogen wij dadelijk het uwe hebben. Ik vind het zeker uit den boze wanneer - zoals ik meen hier en daar wel eens gebeurt, ook op het ogenblik - pressie wordt uitgeoefend in verband met sociale status e.d. Ik geloof niet dat dat juist is. Maar het

hart is een onderdeel van een machine waarin het werkelijke 'ik' zich beweegt. Als u het niet erg vindt om een bougie van een ander te lenen voor uw auto, moet u het ook niet erg vinden om een hart te lenen voor uzelf.

Vraag: Dus gaat het erom hoe het hart het leven aanvaardt van een ander?

Antwoord: Het gaat er om dat het mechanisch dit leven aanvaardt in alle cellen. Het wordt ingewikkeld eigenlijk maar ik zal proberen het kort te maken. Alle cellen van een lichaam zijn zodanig op elkaar georiënteerd dat zij, wanneer een vreemd lichaam (dat is ook een cel die niet tot het weefsel behoort) onmiddellijk beginnen afweermaatregelen te nemen. Dan ontstaat een strijd en een afbraak. Wanneer je nu een vreemd hart binnen brengt, moeten de cellen van dat hart door dat lichaam aanvaard worden voordat dat hart met die andere dingen samen goed kan functioneren. Dat houdt in dat transplantaties van vele organen op juist dit effect kunnen stranden. Maar door een bepaalde conditionering van de cellen die overigens met bepaalde chemische en biologische middelen mogelijk is en men begint daar al achter te komen, kun je die weerstand van die cellen verminderen en zou je ook, volgens mij, op een gegeven ogenblik op kunnen heffen. Dan is de aanvaarding van een dergelijk hart wel mogelijk. Een andere mogelijkheid zou zijn, door het orgaan een tijd lang te bewaren in een koelinstallatie natuurlijk.

Vraag: In een baviaan niet?

Antwoord: In een baviaan, kom nou. Dat willen ze. Nou goed, laten ze het dan zelf bewaren, dat zijn ook bavianen. In een koelinstallatie, maar met een voortdurende circulatie van vocht. Laat men dan die vochten zodanig stimuleren door een kunstmatig hart dat het hart wel onder gekoelde conditie in een langzame beweging blijft en daaraan de chemicaliën toevoegen en de preparaten toevoegen die de blankheid van de cel bevorderen ten aanzien van ander weefsel. Dit is een techniek die - naar ik meen - over niet al te lange tijd wel volledig ontwikkeld zal zijn en in de praktijk worden gebracht. Proeven daarover zijn genomen o.a. in Leningrad, Moskou, in Missouri: ergens, en ik meen in Boston en natuurlijk ook in Zuid-Afrika en daarnaast heel veel in Japan. Dus proeven worden genomen op dat terrein.

Vraag: Het is een vraag over het Chinese wonderkind Kim Wong Yong uit Zuid-Korea.

Toen hij acht maanden was, kon hij schaken. Op driejarige leeftijd ging het naar de middelbare school, kende toen 2500 Chinese lettertekens, publiceerde twee boeken.

Toen hij 4 jaar was bezocht hij de universiteit. Kunt u hierover iets naders mededelen?

Bv. is het een en ander het gevolg van een zeer gunstige reïncarnatie?

Antwoord: Nee, dat is niet het geval van een zeer gunstige reïncarnatie, ofschoon een incarnatie wel een rol daarbij kan spelen. Dergelijke gevallen zijn hier in Europa ook voorgekomen, o.a. in Hamburg heeft een dergelijk wonderkind geleefd. Het is een kwestie van verandering van afscheiding ten aanzien van het normale van thymus en thallus en het resultaat daarvan is, dat een zeer veel snellere ontwikkeling in de hersenen plaats vindt, maar deze ontwikkeling is meestal zodanig sneller dan de lichamelijke ontwikkeling, dat dergelijke zogenaamde wonderkinderen ofwel hun gaven, snel verliezen door normalisatie en dan toch iets korter leven of wanneer ze de gave behouden meestal op zeer jeugdige leeftijd, voor hun 20ste jaar over het algemeen sterven.

Vrienden, ik heb geprobeerd antwoord te geven op uw vragen zo goed mogelijk. Ik heb geprobeerd u te informeren over hetgeen er in de wereld ligt, maar wilt u a.u.b. een ding onthouden? Wanneer we spreken over psychologie van de volkeren, dan spreken we over het milieu; niet over mensen. Een mens die je als mens benadert en als mens probeert te begrijpen, is niet iemand van een volk. Hij is een medemens. Wanneer we deze vorm van elkaar begrijpen (medemenselijkheid zegt men daar wel eens voor) meer in de praktijk brengen dan zijn al deze nationale dingen van minder belang, want waar mensen, elkaar kennen, daar houden de nationale invloeden op om te werken. Leert elkaar kennen, leert

elkaar begrijpen. Veroordeelt elkaar niet, probeer niet elkaars gedrag aan te passen aan wat u goed vindt enz;., probeer elkaar te helpen om de wereld beter te begrijpen. Probeer vooral om de mensen te leren, dat het mogelijk is om te geven zonder te vragen. Leer de mensen dat je als medemens je niet moet afvragen "Wat krijg ik", maar alleen: hoe kan ik in de mensheid geven vanuit, door, en desnoods van mijzelf om waar te maken dat ik mens ben. Want mens-zijn is iets wonderlijks.

Dat is dan meteen het slotwoord. **HET SCHONE WOORD**

Een mens is een wezen, ontwikkeld misschien
uit anthropoïden, zo heeft Darwin het gezien.
Een mens is een wezen dat zichzelf niet kent
En steeds weer zich tot de wereld wendt
Om waar te maken wat hij droomt.
Een mens is een wezen dat steeds schroomt
Om ware het nog zichzelf te zijn
Een mens is een wezen dat leeft in angst
En daarom pijn veroorzaakt.
Maar een ware mens is iemand die eigen angsten wraakt
Een ware mens is iemand die leeft omdat hij mens mag zijn
En vreugde vindt in het menselijk wezen
En zonder angst en zonder vrezen
Ook anderen toont hoe mens te zijn.
Wees mens niet omdat je God moet vrezen
Wees mens niet omdat het aanzien geeft
Wees mens met mensen omdat slechts zo het werkelijk 'ik' in
stof kan leven
Omdat zo God's eeuwigheid reeds in de mens een spiegel heeft.

Wilt u dat a.u.b. onthouden? En dan voor de rest, vrienden, bedankt voor de aandacht. Goedenavond, allemaal. En als u een wachtwoord wilt hebben voor de volgende maand; u hebt n.l. kans wat te bereiken als u het kalm aan doet. Doe het kalm aan, maar ontwikkel uw plannetjes. En wanneer u denkt, dit is nu mogelijk, doe het! Want degeen die vandaag bouwt en de komende paar maanden bouwt, die zal in staat zijn de rest van het jaar voort te gaan in die richting. Degeen die nu wankelmoedig is en niets doet, zal ontdekken dat hij de rest van het jaar veel minder voor elkaar krijgt.
Mijn dank, Goedenavond!